

PROGRAMA

DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ

ÎNVĂȚĂTORI

Notă de prezentare

Programa de definitivare în învățământ la limba și literatura slovacă se adresează învățătorilor , care predau la școlile cu limba de predare slovacă. Programa este corelată cu planul cadru de învățământ și curriculumul național. Această corelare se reflectă atât în formularea tematicii, cât și în cea a bibliografiei. Programa de față reprezintă în mod echilibrat conținutul științific actualizat, teme intra și interdisciplinare, aspecte teoretice și aplicative, practice, demonstrative. De asemenea, aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialității cu cerințele psiho - pedagogice specifice vârstei elevilor, teme care vizează activitatea extracurriculară și activitățile de consiliere și orientare.

I. Limba slovacă

1. Elemente de fonetică și fonologie. Sistemul vocalic , consonantic.
2. Morfologia. Părțile de vorbire flexibile și neflexibile. Definiția, clasificarea, categoriile gramaticale.
3. Sintaxa propoziției. Părțile de propoziție.
4. Probleme de punctuație și ortografie.

II. Literatura slovacă

1. Constantin și Metodie în Marea Moravie. Importanța activității lor spirituale (creștinarea) și culturale.
2. Lirica romantică: A. Sládkovič – Detvan, J. Botto – Smrť Jánošíkova, S. Chalupka – Mor ho!, J. Kráľ .- Zakliata panna vo Váhu a divný Janko.
3. Lirica realismului slovac : P.O.Hviezdoslav – Hájnikova žena
4. Proza realismului slovac : M.Kukučín – Rysavá jalovica, J.G.Tajovský – Statky –zmätky, B.S.Timrava – Ťapákovci.
5. Lirica lui I. Krasko – Otcova roľa.
6. Proza scurtă a lui J.Jesenský – Medicína, Pani Rafíková
7. Proza interbelică . J.C.Hronský - Jozef Mak, M.Urbán – Živý bič
8. Proza lirică . M.Figuli – Tri gaštanové kone, D. Chrobák – Drak sa vracia, Ľ.Ondrejov – Zbojnícka mladosť
9. Literatura slovacă din România: P. Bujtár – Vtačí kráľ, Lesní muzikanti, D.M. Anoca – Knižka pre prvákov, O.Štefanko – Desať strelených rozprávok
10. Literatura populară.

Bibliografie

1. Anoca, Dagmar Maria, Fonetika a fonológia slovenčiny, Nadlak, 1998
2. Barborică, Corneliu, Istoria literaturii slovace, București, 1999
3. Călin, Gheorghe, Literatura slovacă, 1995

4. Oravec, J., Bajžíková, E., Slovenský súčasný spisovný jazyk, Morfológia, Syntax, Bratislava, 1998
5. Paulíny, E. Slovenská gramatika, Bratislava, 1981
6. Mistrík, J., Moderná slovenčina, Bratislava, 1983
7. Pravidlá slovenského pravopisu, 2001
8. Šebová, K., Maruzsová, Teória vyučovania slovenskej literatúry, Budapešť, 1988
9. Harpáň, M., Teória literatúry, Bratislava, 1994
10. Kmeťová, E., Mótiovská A., Antológia slovenskej literatúry, I,II,III,IV, - Nadlak, 2003-2005
11. Antológia slovenskej literatúry I-IV, București, 1998
12. Učebnice slovenského jazyka a literatúry, II. – XII. ročník
13. Petlák, E., Všeobecná didaktika, Bratislava, 2004

III. Metodická

A. Competențele psiho-pedagogice

- înțelegerea obiectivelor învățământului contemporan
- prelucrarea, transformarea, adaptarea conținuturilor prin aplicarea în situații educaționale specifice
- realizarea sistemelor, corelațiilor între conținuturile asimilate
- asimilarea conținutului psihopedagogiei vârstelor, psihologiei sociale, pedagogiei generale
- înțelegerea genezei psihicului elevului

B. Conținuturi metodice

1. Conceptul de metodică a predării limbii materne. Sistemul unitar, principiile educației integrate a limbii materne.
2. Bazele psihice ale predării/învățării citirii. Pregătirea citirii, fundamentarea învățării scrisului.
3. Problemele de bază ale învățării citirii. Algoritmul învățării literelor prin metoda fonetică, analitico - sintetică, procedeele învățării citirii legate.
4. Lectura explicativă a textului, procedeele dezvoltării citirii cu voce tare și exprimării corecte.
5. Obiectivele, procedeele analizei textului literar (epice, lirice). Metode de învățare a citirii independente.
6. Învățarea sistemului de semne ale scrisului: învățarea scrierii literelor și legarea literelor.
7. Metodele dezvoltării deprinderilor de scriere. Dezvoltarea simultană a scrisului și scrierii corecte.

8. Dezvoltarea vorbirii, caracteristicile vorbirii copiilor, tipuri de vorbire. Conștientizarea principiilor comunicării, dezvoltarea vorbirii prin jocuri de rol.
9. Obiectivele și strategiile dezvoltării vorbirii (exerciții la nivel morfologic și sintactic).
10. Tipuri de lecții.
11. Pregătirea cadrului didactic pentru lecție.
12. Rolul materialului didactic la lecții.

IV. Literatură pentru copii

1. Creația orală.
2. Literatura și opera literară.
3. Genurile și speciile literare.
4. Literatura pentru copii și tineret.
5. Genul liric.
6. Cântece populare.
7. Poezie pentru copii : Krista Bendová: *Čačky – hračky*; Ľ. Podjavorinská: *Čin – čin*; E. Čepčková : *Zrkadielka*.
8. Genul epic.
9. Basmul popular fantastic : Popoluška, Sol' nad zlato, Tri stromy, Červená čiapočka.
10. Basmul realist – O troch grošoch
11. Basmul cult – H.C.Andersen - *Malá morská panna, Cínový vojačik, Kráľove nové šaty, Škaredé káčatko*, Ľubomír Feldek: *Modrá kniha rozprávok*, Milan Rúfus: *Pamodaj šťastia lavička, O troch grošoch*.
12. Întâmplări din viața copiilor : Božena Němcová: *Babička*, Rudo Mórica: *Z poľovnickej kapsy*, Ľ.Ondrejov : *Zbojnícka mladosť*, M.Rázus : *Maroško*.
13. Imaginea lumii în mituri și basme : Ľ. Podjavorinská: *Čakanka*, Prometeus, Daidalos a Ikaros, J.C.Hronský : *Skamenené peniaze*, Milan Ferko: *Tri prúty kráľa Svätopluka*.
14. Lumea fabulelor : Ezop, Bájky, J.Záborský, *Tulipán a fialka*, J.de la Fontaine, *Vlk a ovca*.
15. Literatura pentru copii și tineret în creația scriitorilor de expresie slovacă din România : Pavel Bujtár: *Lesní muzikanti*, Ondrej Stefanko, *Desať strelených rozprávok*, Podmeže sa hrať s veršom, D.M.Anoca: *Knižka pre prvákov*.
16. Romanul.
17. A.de Saint Exupéry : *Malý princ*, C.Collodi: *Pinocchio*, I. Carroll: *Alice v krajine zázrakov*.
18. Genul dramatic.
19. Teatrul de păpuși.
20. Teatrul pentru copii.

21. Literatura de aventuri : M. Twain: *Dobrodružstvo Toma Sawyera*, D. Defoe : *Robinson Crusoe*, J. Verne: *Deti kapitána Granta*.